

Εμείς ! Πρόσφυγες – Συναστρίες 1933 2022

- # 21 + 22 Μαΐου 2022 / στους χώρους του ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ GOETHE ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, Βασιλίσσης Όλγας 66
- # ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ / ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ / ΠΡΟΒΟΛΕΣ ΤΑΙΝΙΩΝ / ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ / ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΜΟΥΣΕΙΟΥ
- # **Εμείς ! Πρόσφυγες** θεματοποιεί τη ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΕΚΤΟΠΙΣΜΟΥ/ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΟ ΣΤΟΧΑΣΜΟ ΤΗΣ «ΣΧΟΛΗΣ ΤΗΣ ΦΡΑΝΚΦΟΥΡΤΗΣ», καθώς και άλλων κοντινών στον κύκλο αυτό διανοούμενων, που αναγκάστηκαν να μεταναστεύσουν κατά τη διάρκεια του εθνικοσοσιαλισμού.
- # **Εμείς ! Πρόσφυγες** θέτει το ερώτημα της συνάφειας εκείνων των ιστορικών εμπειριών και της θεωρίας, που θέλησε να τις αποτυπώσει, με σύγχρονα φαινόμενα εκτοπισμού και μετανάστευσης.
- # **Εμείς ! Πρόσφυγες** διοργανώνεται από την ΜΑΡΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ (Τμήμα Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας, Α.Π.Θ.), τον ΗΛΙΑ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟ (Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Πειραιώς) και τον ULRICH MEURER (Visual Studies & Program for Culture, Politics and Society, Central European University, Βιέννη). Υπό την αιγίδα του Τμήματος Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, με την ευγενική υποστήριξη του ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ GOETHE Θεσσαλονίκης.

Να γίνουν Ξένοι ή να παραμείνουν Γερμανοί, να αφομοιωθούν πλήρως από το «νέο» ή να παραμείνουν δεσμευμένοι στο «ίδιον»; – εντός αυτού του πεδίου εντάσεων κινήθηκαν πολλοί Γερμανοεβραίοι διανοούμενοι όταν, στα μέσα του προηγούμενου αιώνα, διέφυγαν από το εγκληματικό ναζιστικό καθεστώς με προορισμό τις Ηνωμένες Πολιτείες και αλλού. Για τις ιδρυτικές μορφές της Σχολής της Φρανκφούρτης (Max Horkheimer, Theodor W. Adorno, Herbert Marcuse ...) το ερώτημα της εξορίας, στη Νέα Υόρκη ή στο Λος Άντζελες, καθίσταται ζήτημα ζωής και, συγχρόνως, διανοητικό καθήκον. Παρόμοια άλλοι και άλλες, όχι μακριά από αυτόν τον κύκλο θεωρητικών, βιώνουν και στοχάζονται τη «ρωγή του κόσμου», που διαπερνά απ' άκρου εις άκρον την ύπαρξή τους: η πολιτική θεωρητικός Hannah Arendt, ο κριτικός σχολιαστής του πολιτισμού και του κινηματογράφου Siegfried Kracauer, ο φιλόσοφος Walter Benjamin (που ποτέ δεν θα φτάσει στις Ηνωμένες Πολιτείες).

Εν μέσω των «προσφυγικών ροών» του δικού μας καιρού, το συνέδριο (καθώς και η έκθεση που το συνοδεύει) επιζητά να ανασύρει θεμελιώδη κείμενα και σχεδιάσματα της Κριτικής Θεωρίας στην – και για την – εξορία. Και, σε ένα βήμα πιο πέρα, να θέσει το ερώτημα τι θα είχαν αυτά ενδεχομένως να πουν σε εμάς σήμερα, σε μια εποχή «(μετα)-καπιταλιστική», «μετα-ψηφιακή» και πιθανώς «μετα-ανθρώπινη». Σε ποιον βαθμό, με άλλα λόγια, η σκέψη αυτή, αδιάρρηκτα συνδεδεμένη με τη μεταναστευτική εμπειρία (ή, μάλλον, αδιανόητη έξω από αυτήν), αφορά εντέλει τη δική μας ιστορική πραγματικότητα στην οποία η μετανάστευση καθίσταται, ολοένα και περισσότερο, συνθήκη κανονικότητας. Μέσα από αυτή την οπτική, ο κύκλος των εκδηλώσεων θα στραφεί γύρω από τον αμοιβαίο φωτισμό δύο ιστορικών τομών ή εννοιολογικών πεδίων, κατανοώντας τους εκτοπισμούς του *παρόντος* (2022) και τις *ιστορικές* εκδοχές φυγής και μετανάστευσης (1933) μέσα από αυτό που ο Benjamin ονόμασε «Konstellation», «συναστρία»: την αστραπιαία συνάφεια δύο στιγμών, η οποία επιτρέπει εντός της την κατανόηση της παρούσας «στιγμής του κινδύνου».

Εμείς ! Πρόσφυγες διερευνά τους ΧΡΟΝΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΠΟΥΣ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ

Εμείς ! Πρόσφυγες φωτίζει τις ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΑΚΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ

Εμείς ! Πρόσφυγες συζητά τις ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ

Εμείς ! Πρόσφυγες εξετάζει τις ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΕΣ ΤΗΣ ΜΝΗΜΗΣ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ

Εμείς ! Πρόσφυγες ανιχνεύει τις νέες επιστημολογίες και τα ιδιάζοντα γνωστικά μοντέλα της μετανάστευσης, τους μυθικούς χαρακτήρες της μετανάστευσης, τις εθνότητες και θρησκείες της μετανάστευσης, την πολυγλωσσία και πολυφωνικότητα της Κριτικής Θεωρίας, τον λαϊκισμό, την «ελάσσινα λογοτεχνία», τον ακτιβισμό ...

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

★ στα γερμανικά – με ελληνική διερμηνεία

● στα ελληνικά – με γερμανική διερμηνεία

■ στα αγγλικά

ΗΜΕΡΑ 1 / 21 Μαΐου		
10:00 - 12:00	<p>ΩΘΗΣΕΙΣ 1 / Χώρος εκδηλώσεων του Goethe Institut</p> <p>Sebastian Tränkle (Ελεύθερο Πανεπιστήμιο του Βερολίνου) <i>Γλώσσα χαμένη και ξανά κερδισμένη: Παιδική ηλικία, εξορία, εμπειρία στη γλωσσική σκέψη του Adorno</i> ★</p> <p>Ηλίας Παπαγιαννόπουλος (Πανεπιστήμιο Πειραιώς) <i>Το νυν της αναγνωρισιμότητας και η άλλη μνήμη. Παρατηρήσεις για το Austerlitz του W. G. Sebald</i> ★</p> <p>Katja Schubert (Πανεπιστήμιο Paris Ouest – Nanterre-La Défense) <i>Η παύση της κόλασης</i> ★</p>	<p>Συνοδεύει τον κύκλο ομιλιών:</p> <p>Installation <i>Αρχείο της Φυγής</i> + Έκθεση καλλιτεχνικών σχεδιασμάτων από το Artists Call</p>
12:30 - 13:30	<p>MIDISSAGE / Στην Γκαλερί του Goethe Institut</p> <p>Παρουσίαση επιλεγμένων έργων που υποβλήθηκαν στο Artists Call + συνομιλία με παρευρισκόμενους/παρευρισκόμενες καλλιτέχνες</p>	
15:30 - 17:30	<p>IMPULSE 2 / Χώρος εκδηλώσεων του Goethe Institut</p> <p>Γιώργος Σαγκριώτης (Πανεπιστήμιο Πατρών) <i>Ανάγκη ταξιδιού, καταναγκαστικό ταξίδι</i> ★</p> <p>Μαρία Οικονόμου (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης) <i>Αδεξιότητα, Πληθυντικότητα: Μελαγχολικές και ενθουσιώδεις αφηγήσεις διέλευσης συνόρων</i> ★</p> <p>Judith Kasper (Πανεπιστήμιο Φρανκφούρτης) <i>Κανενός χώρα. Το «αμετάφραστο» στη σκέψη της Barbara Cassin</i> ★</p>	
18:00 - 20:00	<p>ΠΡΟΒΟΛΕΣ 1 / Χώρος εκδηλώσεων του Goethe Institut</p> <p><i>Exile / Εξορία</i> [Zoe Beloff, 2017] + ο Ulrich Meurer (Visual Studies, CEU Βιέννη) σε συζήτηση με την σκηνοθέτρια ■</p>	

ΗΜΕΡΑ 2 / 22 Μαΐου		
10:00 - 12:30	Επίσκεψη Μουσείου Ξενάγηση στο Εβραϊκό Μουσείο Θεσσαλονίκης ■	Συνοδεύει τον κύκλο ομιλιών:
14:00 - 15:00	PODIUM / Χώρος εκδηλώσεων του Goethe Institut >Τόπος Άτοπος<, κατά το: >Βίος Αβίωτος< Παρουσίαση + συζήτηση του βιβλίου <i>Λέρος: Η γραμματική του εγκλεισμού</i> της Νένης Πανουργιά (Πανεπιστήμιο Columbia, Νέα Υόρκη), η οποία θα παρευρίσκεται. Συντονισμός: Μαρία Οικονόμου και Άκης Παραφέλας ●	Installation <i>Αρχείο της Φυγής</i> + Έκθεση καλλιτεχνικών σχεδιασμάτων από το Artists Call
15:30 - 17:30	ΩΘΗΣΕΙΣ 3 / Χώρος εκδηλώσεων του Goethe Institut Eva-Maria Ziege (Πανεπιστήμιο Bayreuth) <i>Οι Εβραίοι και η Ευρώπη</i> ★ Drehli Robnik (Ανεξάρτητος ερευνητής, Βιέννη) <i>Εμείς οι Φασίστες: Πολιτικά σημεία φυγής των εννοιών «outsider», «απόδραση» και «εκτοπισμός» στον Siegfried Kracauer</i> ★ Βασίλης Παϊπάης (Πανεπιστήμιο του St Andrews) <i>Η Ζωή της Ισχύος και η Ισχύς της Ζωής: μεταξύ πολιτικής θεολογίας και βιοπολιτικής</i> ●	
18:00	ΠΡΟΒΟΛΕΣ 2 / Χώρος εκδηλώσεων του Goethe Institut <i>εμείς / πρόσφυγες</i> - Ταινίες μικρού μήκους + σκηνές ■ επιλέγει και σχολιάζει ο Ulrich Meurer ★	

ΟΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΕΣ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ

- # Laura Krok (Σάλτσμπουργκ)
- # Cristiana de Marchi (Βηρυτός)
- # Μαρία Μπελιβάνη (Θεσσαλονίκη)
- # Zoe Beloff (Νέα Υόρκη)
- # Neda Nikolic (Βιέννη)
- # Μαίρη Νταή (Θεσσαλονίκη)
- # Πάρης Πετρίδης (Θεσσαλονίκη)
- # Μανώλης Σκουφιάς (Θεσσαλονίκη)
- # Andrea Ressi (Βιέννη)
- # Στεφανία Στρούζα (Αθήνα)
- # Julia Haugeneder (Βιέννη)

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΜΕ ΤΗΝ ΓΕΝΝΑΙΟΔΩΡΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ

